

Giovanni Leone-ren dimisioa eta «mass-media»k

Ekainaren 15eko arratsaldeko 8etan, irriti eta telebistaren mikrofono eta kamcra aurrean, Giovanni Leone-k, Italiako Errepublikako presidentea, bere dimisioaren berri eman zuen. Bere errugabetasun mantxagabea behin eta berriz aitortu ondoren, Italiaren onerako uzten zuela presidentzia esan zuen.

Egin zaizkion salakuntzak? «Lockheed» eskandaloen parterik izan duela; espekulazioa, eta urbanismoaren legea haustea 39 gelatako txalet-txoa jasotzean, fiskoari marro egitea, bere hiru semeek egingdako negozio zikinak. Nahiko zikinkeria, errepublikaren eta aberriaren sinboloa desohoraturik uzteko.

Askok, neuk bezalaxe, ez zuen uste *affaire* hau horretaraino iritsiko zenik. Duela hiru urte edo, «Lockheed» eskandaloa lehertu zenean, izan zen Leone-ren burua eskatu zuenik. Gainera, ez zitzaion asko falta bere presidentetzako sei urteak amaitzeko; datorren abenduan aukeratuko dute presidente berria. Bestetik Aldo Moro-ren bahiketa eta hilketak dela, Brigata gorriak direla, oso laidotua eta desprestigiaturik gelditu da klase politikoa azken hilabeteetan. Eta Kristau Demokrazia ez da zigorrik bigunena jasan duena izan. Horregatik, nola edo hala Errepublikaren ohorea salbatuko zutela eta haren biloiztasunaren lotsa estaliko ziotela uste zitekeen. Politikoak aski trebeak izan ohi dira gisa horretako operazioetan. Beren interesetan, noski. Instituzioen sakratutasuna galduz gero, politikoaren mitoa ere lur jotzeko arriskutan geldí bait daiteke. Leone-k beti esan lezake, «garbi dagoenak bota diezadala lehen harria...».

Baina *L'Espresso* aldizkariak egin dituen salakuntzak aski sendoak eta mardulak dira nonbait, alderdi politikoak ofizialki dimisioa eskatzera iritsi direnean; «bere defentsa askatasun osoz egin ahal izan dezan», PCIren hitzetan. Horregatik Giovanni Leone, dimisioaren berri eman zuen ilunabarrean, bere emazte ederraren besotik, eskandaloa sortu duen txalet horretara joan zen gaua pasatzera, Quirinale palazioa utzirik.

Egin daitezkeen pentsaketa askoren artean, bat nahi nuke egin orain, «mas-media»en indarrari buruz.

«Watergate» eskandaloa eta honen ondorioak —gordinena, Nixon-

en dimisioa—, *Washington Post* egunkariak egindako salaketatik gertatu zen. Eta orain, beste kasu honetan, *L'Espresso* aldizkariak altxa du erbia. Informaziorik ezkutuena bilduz eta hilabete luzeetan argitaratu emanez, ez dio bakerik eman Leone-ri. Bitartean, Quirinale-n sartu eta isiltzearen taktika hartu zuen Leone-k. Baina, hainbat salaketaren eta hain gogorren aurreko isiltasuna, susmo gaiztoz hartu du jendeak. Quirinale-tik ustel usia zetorrenaz ohartu da. Aldizkariak bere azken zerbakiaren egindako agerpenak izan dira hainbeste persegituriko erbia hankaz gora bota duen danbatekoa.

Ikaragarria da «mass-media»en indarra, askatasunez jokatzeko uste zaienean. Eta ez zaienean ere bai. Hor ikus daiteke, han zuzen, demokrazia formal denean ere, formal hutsa ez dena.

Informazio komunikabideen harmak idolo bat jaso dezake eta mitorik zindoena dardarazi. «Mas-media» librean indarra, honela, moralitate politikoaren zutabe gerta daiteke. Klase politikoa kontrolatzeko gizarreak duen aparailu paregabea. Horregatik agian, politikok ere kontroldu, isildu edo nolabait beren zerbitzutan jarri nahi izaten dituzte «mass-media» hauk. Informazioa leial ematen dizuten komunikabideak derrigorrezkoak dira gizarte libre batentzat. Bere arrisku eta guzti. Gizarrearen benetako interesa ez den zerbaiten bila ere erabil daitezke eta. Erdizkako egickin —egia erdia gezur osoa izan baita orain artean— ikaragarriko bluffak puatu daitezke. Hitz bitan, «mass-media» hauen indarra beldurgarria dela, bai gizarte zerbitzeko, bai manipulatzeko.

Guzti honengatik, halako setaz esijitzen da askatasuna demokrazian, eta hain gogor ukatzen diktaduran.

Beste aldetik, egia da. Informazio askatasuna bidera ezinezko haize bolada izan daiteke. Eskubide osoz emandako informazioa kaltegarri gerta dakioko gizaritari. Eta honek informazio eskubidea polemika gai egiten du.

Adibidez, «mass-media»en teorikok Florentzian berriki egin kongresuan arazo hori planteatu da Terrorismoaren problemaren inguruan. Komunikabideak, ekintza terroristen berri ematearekin eta, batez ere, ematen duten sentsazionalismoarekin, terrorismoaren morroi eta zerbitzari gertatzen dira. Debaldeko zabalkunde eta publizitatea eskaintzen diete terroristei, batetik. Gehiegizko beldurra, izua eta segurtasun falta zabaltzen dute gizarrean, bestetik. «Mass-media»ren espezialistak handienetako batek, Mc Luhan kanadarrak, terrorismoaren aurkako neurririk egokientzat, ekintza terroristen berririk ez ematea proposatzen du. Alegia, komunikabideak ez daitezela terrorismoaren bozgorailu bihurtu. Askatasuna mozten hasteari arriskutsu deritzaio askok. Faxismoaren logikan sartzea litzateke. Horregatik, arrisku eta guzti ere, gizarrearen informazio eskubideetan ezin daitekeela guraizerik sar uste dute. «Mass-media»ek duten indarragatik hain zuzen, askatasunaren aldeko apostua jokatu beharra dago. ■ *Manolo Pagola.*